

An aerial photograph of a lush green forest landscape. In the center, a small wooden cabin with a white roof is nestled among the trees. Below the cabin, a calm pond reflects the surrounding greenery and the sky. The foreground shows a grassy field with scattered trees. The image has a torn paper edge at the bottom.

Drenthe, Oerprovincie van Nederland

**Perspectief op**

# *bestemming Drenthe 2030*

hoe we samen veel meer kunnen halen uit toerisme en recreatie.

## Voorwoord

# Toerisme en recreatie laten Drenthe bloeien

### **Drenthe: Even een time out. Even terug naar de basis.**

Ons leven draait veelal om overvolle agenda's en continue bereikbaarheid, het is soms tijd om de wereld om ons heen op pauze te zetten. Terug naar de basis en naar wat écht belangrijk is. Dat kan in Drenthe. Een stoer gebied, met ongerepte natuur, indrukwekkende verhalen, hartelijke mensen en een ongedwongen sfeer.

### **Onze maatschappij verandert. Dat vraagt om pionierskracht en intensieve samenwerking Een nieuwe tijd...**

Onze samenleving verandert in hoog tempo. Denk aan thema's als duurzaamheid, energie, stikstofopgaven, circulariteit, landbouw, voedselvoorziening, reisgedrag en nieuwe woon- en recreatiebehoeften.

De coronacrisis zorgt daarbij nog eens voor een extra versnelling. Er zijn nu scenario's mogelijk die voorheen ondenkbaar waren. Het reisgedrag van consumenten zal waarschijnlijk structureel veranderen: van ver-weg-bestemmingen naar dichtbij-bestemmingen. Door de explosieve groei van het aantal thuiswerkers zal ook het belang van een recreatieve woonomgeving toenemen.

### **...met gelukkige bewoners en bezoekers**

Op al deze veranderingen willen we nu al, als toerisme- en recreatiesector, anticiperen. Daarom hebben we dit rapport, Perspectief op bestemming Drenthe 2030, opgesteld. Als toerisme- en recreatiesector willen we meer toegevoegde waarde bieden aan de samenleving. Het geluk van bezoekers, bedrijven en bewoners staat voorop.

### **Pionierskracht**

Voor veel ondernemers in de toerisme- en recreatiebranche biedt dit Perspectief kansen. Het verzilveren daarvan gaat uiteraard niet vanzelf. Daarvoor zijn pionierskracht en samenwerking nodig. Vaak over sector- en beleidsgrenzen heen. Met dit Perspectief bieden we een streefbeeld aan iedereen die wil bijdragen aan de ontwikkeling van een krachtig toeristisch en recreatief Drenthe.

### **Corona-proof perspectief**

Er zijn meerdere toekomstscenario's denkbaar. In alle gevallen zullen toerisme en recreatie in Drenthe vanaf 2020 anders zijn. Regio's die zich het best aanpassen komen sterker uit de crisis. Soms is met beperkte aanpassingen al heel veel te bereiken. De keuzes in dit Perspectief zijn al van voor de crisis en blijven ook na de coronacrisis overeind staan. Dit omdat de keuzes zijn gebaseerd op het verstevigen van de waarden, het DNA van Drenthe en een duurzame ontwikkeling van toerisme en recreatie. Onze natuur en onze ruimte zijn door de coronacrisis alleen maar nog zichtbaarder en aantrekkelijker geworden. Laten we er met elkaar ons voordeel mee doen.

### **Werk mee**

Hoe toerisme en recreatie er in de toekomst uit ziet wordt door ons samen bepaald. Dus ook door jou. Werk ook mee aan een krachtig toeristisch en recreatief Drenthe. Een plek waar bezoekers het gevoel hebben alsof ze thuis komen, ondernemers op een vruchtbare manier samenwerken en inwoners trots zijn en nergens anders willen wonen.







# Inhoud

## **Samenvatting**

Bezoekers, bedrijven, bewoners en bestemming Drenthe in balans

4

## **1. Analyse**

Paradox krimpend geluk

6

## **2. In 2030**

Sterke identiteit, natuurlijke kracht, aantrekkelijke bestemming

7

## **3. Aan de basis**

Doelgroepen, vitaliteit, bestemmingsontwikkeling, organiseren

14

## **4. Nieuwe doen**

Blijvende beweging

18



Samenvatting

## Bezoekers, bedrijven, bewoners en bestemming Drenthe in balans

In Drenthe zijn mensen gelukkig, blijkt uit onderzoek. Dat geldt zeker voor onze eigen inwoners. Hier is de kwaliteit van leven goed. Tegelijkertijd krimpt de Drentse beroepsbevolking waardoor de regionale economie en de toekomst van alledaagse voorzieningen (zoals de lokale supermarkt, fietspaden, zorg en scholen) onder druk komt te staan. Ook de vitaliteit van diverse toerisme- en recreatiebedrijven staat onder druk. Drenthe was één van de eerste recreatieprovincies van Nederland. Markt en samenleving zijn inmiddels veranderd. Hoog tijd om ons daarbij aan te passen.

In 2018 lanceerde het Nationaal Bureau voor Toerisme en Congressen (NBTC) een nieuwe kijk op toerisme in haar Perspectief 2030 Bestemming Nederland. In deze nieuwe visie is

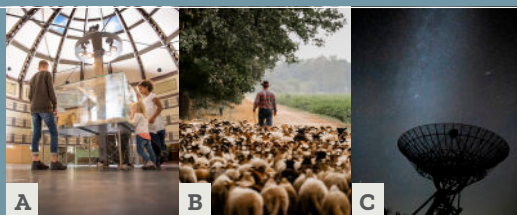
toerisme geen doel op zich maar een middel om bij te dragen aan het oplossen van grotere maatschappelijke vraagstukken die invloed hebben op onze welvaart en ons welzijn. In het landelijke Perspectief 2030 Bestemming Nederland staat het belang voor bezoekers, bedrijven en bewoners voorop.

**Toerisme en recreatie zijn van grote waarde voor bezoekers, bedrijven, bewoners en bestemming Drenthe.**

Passend bij het landelijke perspectief en de Drentse ontwikkelingen zetten wij in op waardevol toerisme en recreatie. Dit Perspectief kent drie ambities met bijbehorende streefbeelden: >>



## Streefbeelden

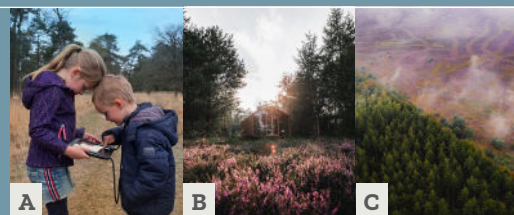


### 1. Trots en respect voor onze eigen cultuur en identiteit versterken én uitdragen.

Drenten zijn zichzelf, koesteren hun waarden en tradities én ze delen hun passies en verhalen. Nergens anders in Nederland is de cultuurhistorie zo ongerept te ervaren en dit bouwen we verder uit. Dit draagt bij aan een hogere reputatie.

#### Ontwikkelpotentie:

- A** Verzilveren van de Drentse erfgoed toppredicaten.
- B** Delen van Drentse passies en geheimen.
- C** Nieuwe Drentse verhalen vertellen.

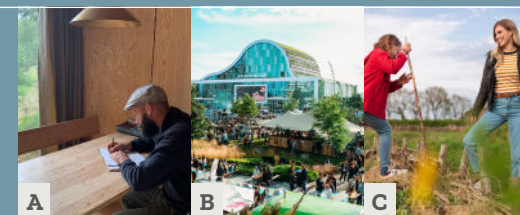


### 2. Natuurlijke waarden optimaal benutten en Drenthe profileren als dé Oerprovincie.

Je kunt Drenthe zien als een base camp in een overprikkelde en gestreste wereld. Het is dé Oerplek om tot jezelf te komen. Hier laad je op, krijg je nieuwe inspiratie en ontplooi je jezelf. Daarnaast is de stad natuurlijk nooit ver weg... Toerisme en recreatie zijn de stuwende kracht van de Drentse economie en vergroten de kwaliteit van leven..

#### Ontwikkelpotentie:

- A** Productontwikkeling door clusters van logies en activiteiten.
- B** Benutten van de aantrekkingskracht van de Nationale Parken.
- C** Grootse natuur verbinden.



### 3. Aantrekkelijke bestemming creëren voor Drenten, young professionals en pionierende gezinnen

In Drenthe wil je zijn en blijven omdat het de plek is waar je inspiratie opdoet. Hier vind je de ruimte om te pionieren en om anders leven. Drenthe is een aantrekkelijke bestemming, waar je uniek woont, verblijft en recreëert.

#### Ontwikkelpotentie:

- A** Meer woon-werk-recreatie experimenten.
- B** Meer stedelijke leisure-voorzieningen op z'n Drents.
- C** Toerisme en recreatie draagt bij aan Drentse blue zone projecten.

## Basiskeuzes



Doelgroepkeuzes - vitaliteit sector - bestemmingsontwikkeling - organiseren en monitoren



## Het nieuwe doen

Dit Perspectief reikt kansen aan en prikkelt om verder te denken dan de bekende weg. Met dit Perspectief dagen we uit om samen te werken.

## 1. Analyse

# Paradox van krimpend geluk

### De gelukkigste inwoners van Nederland versus een krimpende beroepsbevolking

Uit onderzoek komt keer op keer naar voren dat Drenten het meest gelukkig zijn van alle Nederlanders. Tegelijkertijd vergrijsd de Drentse bevolking en krimpt de beroepsbevolking. De verwachting is dat vooral jongeren wegtrekken naar de Randstadprovincies. De coronacrisis maakt afwijkende scenario's denkbaar. Eén daarvan is juist een omgekeerde beweging, dus een trek naar het platteland (inclusief de aangename Drentse steden). De kwaliteit van de woonomgeving is hier hoog en de mogelijkheden om vanuit huis te werken nemen verder toe.

Hoe dan ook is het belangrijk dat de regionale economie en voorzieningen zoals supermarkten, bibliotheken, dorpshuizen en dorpscafés op peil blijven, ook bij een krimpende beroepsbevolking. De vitaliteit van diverse toerisme- en recreatiebedrijven staat onder druk. Drenthe was een van de eerste recreatieprovincies van Nederland en zal zich de komende jaren aan moeten passen aan de veranderende markt en samenleving.

### Bestemming Drenthe is bij uitstek het middel om welvaart en welzijn te verstevigen

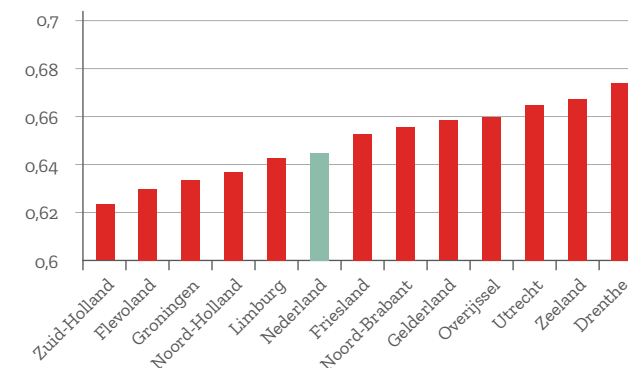
Wij streven naar een brede welvaart met een goede balans tussen welzijn en economie.

Het gaat daarbij om twee zaken:

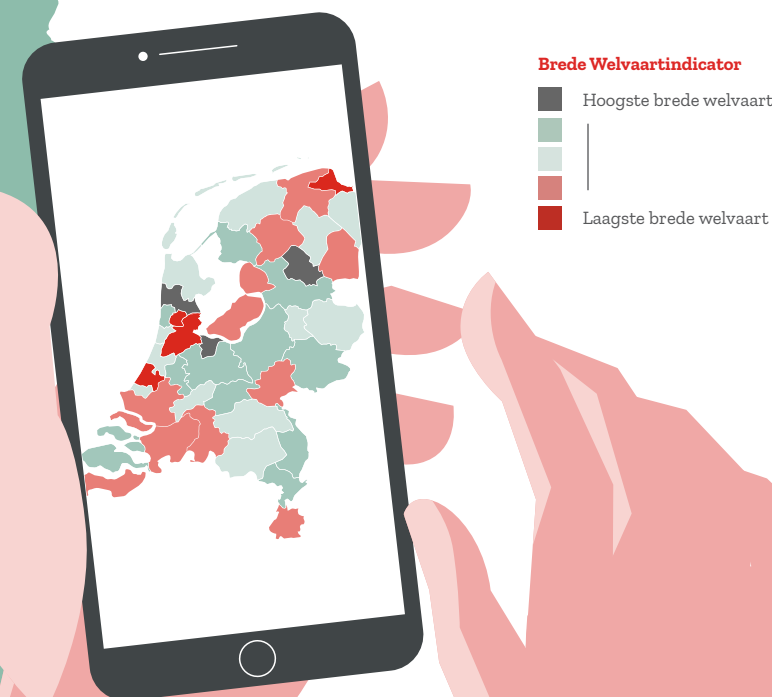
- Het welzijnsniveau van de bevolking. Denk aan balans werk-vrijetijd, gezondheid, veiligheid, woonkwaliteit, kwaliteit van de leefomgeving, onderwijs, zorg en ecologie.
- Onze economische voorspoed. Denk aan bruto binnenlands product, werkgelegenheid en productiviteitsgroei.

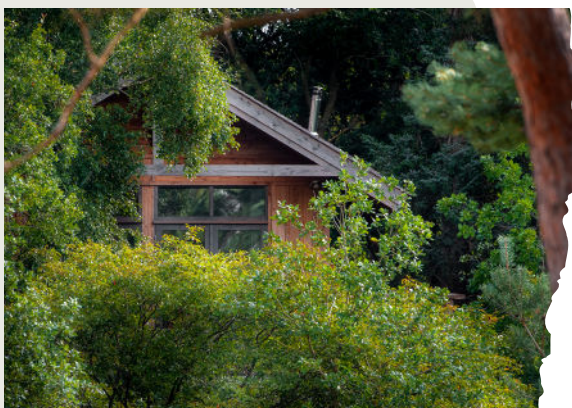
Voor een goede balans tussen welzijn en economie is het van belang om Drentse waarden te benutten, stuwende economie te stimuleren en de vitaliteit van het arbeidspotentieel te versterken. Krachtige toeristische bedrijven zorgen ervoor dat economische bestedingen van bezoekers van buiten het gebied terecht komen in de regio. Deze bedrijven functioneren als een propeller van de regionale economie. Bewoners en bezoekers maken volop gebruik van de recreatieve voorzieningen. Deze voorzieningen vergroten de aantrekkingskracht van onze leefomgeving.

Het hogere doel van toerisme en recreatie is dat het van toegevoegde waarde is voor alle Drenten. ◀



Brede welvaart, bron Universiteit Utrecht en RaboResearch 2018





## 2. In 2030

# Sterke identiteit, natuurlijke kracht en aantrekkelijke bestemming

Wij streven naar meerwaarde voor bezoekers, bedrijven, bewoners en bestemming Drenthe passend bij de landelijke ambitie. In 2018 lanceerde het Nationaal Bureau voor Toerisme en Congressen (NBTC) een nieuwe visie op bestemming Nederland. De landelijke ambitie: iedere Nederlander profiteert van toerisme.

Toerisme en recreatie in Drenthe levert een bijdrage aan maatschappelijke uitdagingen op het gebied van duurzaamheid en circulariteit, vitaliteit leefomgeving, regionale economie, behoud cultuur en natuur, versterking trots en identiteit. We versterken de komende jaren welvaart én welzijn door uit te gaan van onze unieke waarden. Ofwel we werken aan een duurzame ontwikkeling met een goede balans tussen people, planet en profit. Dit maakt Drenthe een leefbare en veerkrachtige bestemming.

**Toerisme en recreatie zijn in 2030 van grote waarde voor bezoekers, bedrijven, bewoners en bestemming Drenthe.**

Daarom streeft dit Perspectief drie ambities na:

- Trots en respect voor onze eigen cultuur en identiteit versterken én uitdragen.
- Natuurlijke waarden optimaal inzetten en Drenthe profileren als dé Oerprovincie.
- Een aantrekkelijke bestemming creëren voor Drenten, young professionals en pionierende gezinnen.

### Bestemming Drenthe in 2030

Drenthe is dé Oerprovincie van Nederland. Hier vind je nog ongerepte natuur, indrukwekkende verhalen, hartelijke mensen en het gevoel van oorsprong. Bezoekers, bedrijven, bewoners en bestemming Drenthe zijn in balans doordat wij bouwen op onze eigen unieke waarden. Dit hebben we uitgewerkt in drie streefbeelden die aansluiten bij de ambities. ◀



Drenten zijn zichzelf en dragen de eigen cultuur en identiteit met trots uit. Bewoners delen hun hobby's, passies, favoriete plekken en verhalen van Drenthe met bezoekers. Dit geeft een verdiepende ervaring aan een verblijf in Drenthe. Bovendien wordt door de waardering van de bezoekers de trots van onze eigen bewoners vergroot. Toerisme en recreatie bieden een podium voor saamhorigheid, sociale contacten en participatie voor bewoners en bezoekers. Nergens anders in Nederland is de cultuurhistorie zo ongerept te ervaren. De kwaliteit ervan bouwen we op een doordachte wijze toeristisch uit. Dit draagt bij aan een hogere reputatie.



## 1. Trots en respect voor onze eigen cultuur en identiteit versterken én uitdragen

### Streefbeeld

#### In 2030

Vanuit zelfrespect en trots dragen Drenten hun identiteit en cultuurhistorische wortels (erfgoed, landschap) op een eigentijdse wijze uit. Musea zijn naar buiten gekeerd. Ze vertellen verhalen. Theatrale topproducties laten mensen dromen. De Koloniën van Weldadigheid vertellen verhalen die de pioniersgeest weerspiegelen. Herenboerderijen en havezaten vormen verleidelijke 'afstappunten' en topbedrijven in toerisme zijn verweven met hun stoere omgeving.

Nieuwe Drentse verhalen worden door tekst en beeld verteld. Hartelijke inwoners participeren via een digitaal deelplatform van authentieke Drenthe-ervaringen. Samen delen ze hun hobby's, passies, favoriete plekken en verhalen van Drenthe met bezoekers. Dat gebeurt op alle mogelijke manieren, zoals schildercursussen, toneelvoorstellingen, sterrenkijken, bootcamps en natuur-hikes. Dit geeft een verdiepende ervaring en dus meer toegevoegde waarde aan een verblijf in Drenthe. >>



## Ontwikkelpotentie

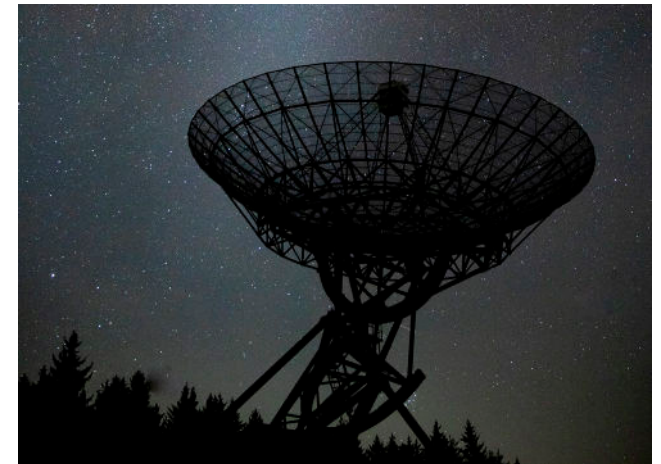


### A. Verzilveren van de Drentse erfgoed toppredicaten

Drenthe beschikt over uniek erfgoed: de Koloniën van Weldadigheid, sporen van de ijstijd (Hunebedden, Geopark De Hondsrug), Kamp Westerbork, beschermde brinkdorpen en indrukwekkende musea. Deze toppredicaten kunnen nog beter verzilverd worden, zodat de reputatie van Drenthe vergroot. Intensere ervaringen, verhalen en thematische clustering worden bevorderd.

### B. Delen van Drentse passies en geheimen

Inwoners delen met trots Drentse passies en geheimen met bezoekers. Dat zorgt voor sociale contacten en verrijkt de verblijfservaring voor bezoekers. Deze participatie van inwoners wordt georganiseerd en gestructureerd door het opzetten van een digitaal platform waar inwoners exclusieve Drenthe-avonturen en ervaringen aanbieden.



### C. Nieuwe Drentse verhalen

Geworteld in het verleden kijkt Drenthe naar de toekomst. Innovaties en verhalen worden op nieuwe manieren gedeeld met bezoekers. Bijvoorbeeld verhalen over korte voedselketens, sensor technologie en fascinerende sterrenstelsels. Ondernemers en inwoners worden uitgedaagd om nieuwe vormen van storytelling toe te passen op vernieuwende onderwerpen.

Je kunt Drenthe zien als een base camp te midden van een overprikkelde en gestreste wereld. In base camp Drenthe ben je los van ruis en 'into the wild'. Het is dé Oerplek om tot jezelf te komen. Hier laad je op, krijg je nieuwe inspiratie en ontplooi je jezelf. Daarnaast, in Nederland is de stad natuurlijk nooit ver weg... Toerisme en recreatie zijn de stuwende kracht van de Drentse economie en vergroten de kwaliteit van leven. De vakantieparken en grote campings trekken grote aantallen gasten. Toeristen zorgen er met hun bestedingen voor dat (publieke) voorzieningen renderen en ons arbeidspotentieel volledig wordt benut.



## 2. Natuurlijke waarden optimaal benutten en Drenthe profileren als dé Oerprovincie Streefbeeld

### In 2030

Drenthe is dé bestemming waar je één wordt met de natuur en contact maakt met mensen. Drenthe geeft je een grote diversiteit in landschappen, natuur waarin je kunt verdwalen en mooie overgangen van dorpen en natuur naar agrarische landschappen. De natuurgebieden worden via diverse landschapselementen met elkaar verbonden. Natuur en landschap zijn toegankelijk en op een unieke wijze beleefbaar gemaakt voor bezoekers. Er zijn enkele National Park-resorts van hoog kwaliteitsniveau.

Drenthe kiest hiermee bewust voor kwaliteit en verzilveren van waarden die schaars voorhanden zijn. Dat trekt mensen aan die bij Drenthe passen; 'net als de Drentse inwoners heb je karakter als je voor Drenthe kiest'. Drenthe maakt dit waar door een doordachte combinatie van echte donkerte, geen ruis, oorspronkelijke landschappen, lokale voedselvoorziening, toegankelijk erfgoed, authentieke Drentse ervaringen, goede toeristische infrastructuur, aanlokkelijk dagrecreatief aanbod en een jaarrond evenementen programmering. In Drenthe kan je prettig verblijven en heb je de keuze uit een divers aanbod van zowel kleinschalige vakantieverblijven als grotere vakantieparken. Toerisme en recreatie ontwikkelen zich in een goed evenwicht met natuur en landschap.

Dit trekt (inter)nationale toeristen die afkomen op de natuur en cultuur van Drenthe. Mensen die willen onthaasten en inspiratie opdoen. >>



## Ontwikkelpotentie



### A. Productontwikkeling door clusters van logies en activiteiten

Door gerichte toeristisch-recreatieve productontwikkeling krijgen bestaande sfeer- en themagebieden een facelift en worden nieuwe themagebieden toegevoegd. Bewoners en bezoekers worden daardoor beter bediend, blijven langer, besteden meer. Ondernemers spelen hierbij een cruciale rol.

### B. Benutten van de aantrekkingskracht van de Nationale Parken

De Drentse Nationale Parken bieden je een échte beleving. In Zuidwest Drenthe vind je ruimte voor jezelf. Dompel je hier onder in de robuuste natuur, laat je intrigeren door de verhalen en de cultuurhistorie van de karakteristieke brinkdorpen. Het afwisselende landschap van Nationaal Park Drentsche Aa is door mens en beek gevormd. Dit landschap ademt een tijdloze historie. De Drentse Nationale Parken worden op unieke wijze toegankelijk en beleefbaar gemaakt. Denk aan een luxueus wildlife resort, schaarse back to basics logies en spectaculaire National Parks-toegangspoorten.



### C. Grootse natuur verbinden

Natuurgebieden worden via diverse landschapselementen zoals houtwallen en wandelpaden aan elkaar verbonden, bijvoorbeeld het Dwingelderveld, Drents-Friese Wold, Weerribben-Wieden en Zuidoost-Fryslân. Het landschap van natuur, dorpen en agrarisch gebied is beleefbaar voor bezoekers. Deze ambitie overstijgt beleidsvelden en vereist integraal samenwerken met oog voor ieders belang.

Recreatie en toerisme vergroten de aantrekkelijkheid van Drenthe als woon-, verblijf- en recreatieprovincie. Publieke voorzieningen kunnen daardoor in stand gehouden worden. Drenthe wordt dé provincie om ongedwongen en buitenaf te wonen, te werken, te verblijven en te recreëren. Bestemming Drenthe heeft aantrekkingskracht voor Drenten, young professionals en pionierende gezinnen. Er ontstaan nieuwe initiatieven zoals de workation, een combinatie van werken en vakantie vieren. De draagkracht wordt verder vergroot door ouderen te stimuleren om langer te participeren in toerisme en recreatie. De beroepsbevolking blijft hierdoor op peil en de draagkracht van noodzakelijke voorzieningen neemt toe.



### 3. Aantrekkelijke bestemming creëren voor Drenten, young professionals en pionierende gezinnen

#### Streefbeeld

#### In 2030

Er is een groeiende groep jonge, talentvolle, creatieve mensen die kiest voor Drenthe. Ze vinden in Drenthe een leefomgeving waarin ze niet gehinderd worden door financiële druk en sociale pretenties. Ze kiezen bewust niet voor doorsnee woonwijken, maar voor inspirerende plekken om ongedwongen te wonen, te verblijven, te werken en te recreëren. Door de groeiende aantrekkingskracht van Drenthe, trekken Drentse jongeren minder snel weg en is Drenthe een populaire bestemming voor jonge gezinnen.

Zij kiezen voor Drenthe omdat het leven hier een relaxt tempo heeft en omdat je hier dichtbij de natuur leeft. Hier vinden ze het juiste gevoel en de ideale retraite-plek waar ze productief zijn en waar oorspronkelijke ideeën ontstaan. Hier worden boeken geschreven en steden ontworpen. Drenthe biedt ruimte aan vrijdenkers en pioniers die genieten van een landelijke omgeving.

Een aantrekkelijk recreatief voorzieningenniveau is een randvoorwaarde. Drenthe kan daarin voorzien met stoere natuurclusters, vitale brink- en esdorpen en steden met een volwassen pakket weersonafhankelijke leisure-voorzieningen, zoals familie amusement centra, Formule-E, eigentijdse musea en (culturele) evenementen. Deze voorzieningen sluiten aan bij de huidige dagrecreatieve publiekstrekkingen van Drenthe zoals: de Nationale Parken, Wildlands en de T.T. >>



## Ontwikkelpotentie



### A. Meer woon-werk-recreatie experimenten

Drenthe gaat volop experimenteren met nieuwe woon-werk-recreatie-concepten, zoals de workation, op (voormalige) vakantieparken en op erfgoedlocaties. Dit heeft een natuurlijke aantrekkingskracht op nieuwe woondoelgroepen die bij Drenthe passen. Denk aan young professionals en pionierende gezinnen die geïnteresseerd zijn in cultuur- en natuur en die Drentse waarden najagen in hun leven: stilte, donkerte, oorsprong en ongedwongenheid.

### B. Meer stedelijke leisure-voorzieningen op z'n Drents

Het reisgedrag van consumenten is veranderd. De corona- en stikstofcrises zorgen voor een herwaardering van binnenlandse recreatievoorzieningen. Daarom worden Drentse steden versneld doorontwikkeld tot parkachtige steden met een volwassen pakket leisure-faciliteiten. Denk aan familie amusement centra, Formule-E en weersonafhankelijke vrijetijdsvoorzieningen.



### C. Toerisme en recreatie draagt bij aan Drentse blue zone projecten

Blue Zones zijn gebieden in de wereld waar relatief veel mensen in goede gezondheid, lang en gelukkig leven. Traditionele waarden en een levensstijl met veel fysieke activiteit, hechte sociale banden en lokaal geproduceerde voeding dragen hieraan bij. Ouderen zijn volwaardig deel van de samenleving en het familieleven en participeren lang in het arbeidsproces.

### 3. Aan de basis

# Doelgroepen, vitaliteit, bestemmingsontwikkeling, organiseren

Naast een adequate invulling van de sfeerbeelden en ontwikkelpotenties zorgen we dat de basis op orde is. Dit ligt aan de basis:

- Doelgroepenkeuze
- Vitaliteit sector
- Bestemmingsontwikkeling
- Organiseren en monitoren

## Doelgroepen 2030

### Kansen toeristische doelgroepen

Wij trekken graag de gasten die goed passen bij Drenthe, bij de bedrijven én de bewoners. We trekken daarom vooral de gasten uit binnen- en buitenland die genieten van natuur, cultuur en het samenzijn met familie en vrienden. Dit zijn de 'nationale leefstijlen' harmoniezoekers, verbindingzoekers en inzichtzoekers. Zij worden vooral aangetrokken door de kernwaarden van Drenthe: oorspronkelijk, ongedwongen, robuust. Op de website [marketingdrenthe.nl](http://marketingdrenthe.nl) staat meer over de doelgroepen. Als de basis goed op orde is en Drenthe investeert in product- en bestemmingsontwikkeling dan liggen er kansen voor nieuwe doelgroepen. Nieuw in 2030 is bijvoorbeeld dat Drenthe zich op enkele plekken richt op avontuurzoekers die houden van verrassing en ontdekking. >>





Drenthe is favoriet onder gezinnen met jonge kinderen en stellen van 35 plus. De gezinnen met kinderen in de basisschoolleeftijd komen vooral tijdens de (zomer) vakantie naar Drenthe. Stellen van 35 plus en gezinnen met kinderen tot 5 jaar zorgen voor seizoensverbreding. De herkomstlanden van toeristische bezoekers zijn vooral Nederland en de internationale dichtbij-markten Duitsland (regio's Noordrijn-Westfalen, Nedersaksen) en Vlaanderen. Verder-weg-markten zijn ook van harte welkom als zij voor Drentse natuur en cultuur(historie) komen.

#### **Drenthe trekt nieuwe bezoekers én bewoners**

Onze prachtige leef-, werk- en recreatieomgeving heeft ook aantrekkingskracht op nieuwe (tijdelijke) bewoners. Met name op pionierende gezinnen en young professionals. Wonen, verblijven, werken en recreëren lopen vaak vloeiend in elkaar over. Werk kan ook steeds meer locatie-onafhankelijk worden uitgeoefend dankzij snelle internetverbindingen. De coronacrisis lijkt deze trend te versnellen. Vaak hebben ze beroepen als grafisch ontwerper, regisseur, audiovisuele producent, muziek- en kunstdocent, filosoof, acteur, ICT-er, historicus of jurist. Ze wonen graag met gelijkgestemden om zich heen en willen regie hebben op de vorm van hun huis (duurzaam, karaktervol) en leefomgeving (inspirerend, landelijk, veilig). Deze mensen komen bewust af op nieuwe woon- en recreatie(meng)vormen. Drenthe is ideaal voor gezinnen die ervoor kiezen hun kinderen op te laten groeien in een frisse, veilige en landelijke leefomgeving. Nu is het nog een nichemarkt, maar deze groep groeit snel. >>







## Vitaliteit

### Vergroting van de sectorvitaliteit

De komende jaren blijft er forse aandacht nodig voor vergroting van de vitaliteit van bedrijven in toerisme en recreatie. Er spelen vier zaken:

1. Veranderende markt;
2. Er worden telkens andere vaardigheden van ondernemers vereist om toekomstbestendig te zijn;
3. Financiers beoordelen de rendementen op recreatief vastgoed steeds rationeler;
4. De samenleving vraagt om meer toegevoegde waarde van toerisme en recreatie.

Het is van groot belang om de toerisme- en recreatiesector nauwlettend in de gaten te houden. Dit Perspectief geeft inhoudelijke richting aan die vitaliteitsinspanningen. Bestaande toeristische en recreatieve bedrijven zullen de mogelijkheden moeten krijgen om veerkrachtig en ondernemend om te gaan met de kansen en bedreigingen van de veranderende marktbehoeften.

Dat vraagt om flexibiliteit en experimenten. Bedrijven zonder toekomstperspectief zullen mogelijkheden moeten krijgen om te transformeren naar nieuwe functiebestemmingen. >>



## Bestemmingsontwikkeling

### Bestemming in balans

Toeristisch-recreatieve bestemmingen die in balans zijn, hebben sterke aantrekkingskracht op bezoekers, bedrijven en bewoners. Deze balans kenmerkt zich door:

- **Diversiteit op allerlei gebieden.** Wat betreft omgevingskwaliteiten, type van logiesaccommodaties en (leisure- en cultuur)voorzieningen.
- De bestemming is fysiek en digitaal **verbonden**. Ondernemers, organisaties en inwoners trekken samen op en zijn van elkaar afhankelijk.
- Er wordt vakkundig ingespeeld op veranderende eisen van markt en samenleving. Dat zorgt ervoor dat de bestemming wordt **doorgegeven van generatie op generatie**.
- Overheden en ondernemers **handelen vanuit het lange termijn gebiedsbelang**. Ze delen een set van gelijke waarden en ambities en vooral ook van lokaal DNA.

### Gemeenschappelijke aanpak met professionele regie

Een bestemming komt nagenoeg altijd bottom-up tot stand, vanuit ondernemers-drive, marktbehoeftes en omgevingskwaliteiten.

De bestemming wordt vervolgens doordacht en in balans ontwikkeld, gemanaged en vermarkt. Een groep initiatiefnemers verandert gaandeweg naar een samenhangende en florerende bestemming. Dit vraagt om een gemeenschappelijke aanpak met professionele regie. Resultaat: de kwaliteit van verblijf en activiteiten sluiten op een vernieuwende wijze aan bij het natuurlijke en culturele decor van de omgeving en bij het Perspectief op bestemming Drenthe 2030. ◀



## 4. Het nieuwe doen

# Blijvende beweging

2020 – 2030

**Midden in een turbulente wereld is het verhaal van dé Oerprovincie van Nederland een vast en tijdloos anker.**

Want wanneer het leven draait om overvolle agenda's en continue bereikbaarheid is het soms tijd om de wereld om je heen even op pauze te zetten. Terug naar de basis, naar dat wat écht belangrijk is. Dat kan in Drenthe, Oerprovincie van Nederland. Een ongedwongen en stoer gebied. Met ongerepte natuur, indrukwekkende verhalen, hartelijke mensen en een warm gevoel van oorspronkelijkheid.

### Denken en doen

Het Perspectief Bestemming Drenthe 2030 is niet van een aantal partijen, maar van de gehele sector. Gezamenlijk zetten we stappen om van Drenthe een toekomstbestendige bestemming te maken. Dat vraagt inspanning, enthousiasme, denk- en doekracht van ondernemers, overheden en inwoners. Het vraagt lef om te experimenteren, nieuwe samenwerkingsvormen uit te proberen en groot te denken. Het vraagt erom dat we elkaar opzoeken en soms niet voor de hand liggende allianties aangaan. Daaruit ontstaan vaak de mooiste initiatieven.

Werk mee aan bestemming Drenthe van morgen. Het kan, alle ingrediënten zijn ervoor aanwezig. ◀





Perspectief op bestemming Drenthe 2030 presenteert een nieuwe kijk op toerisme en recreatie. Aan deze visie werkten ondernemers, overheden en organisaties mee uit (de vrijetijdssector in) Drenthe én daar buiten. ZKA Strategy en Elzinga & Oterdoom Procesmanagement verzorgden de inhoudelijke en procesbegeleiding voor een nieuwe visie gefaciliteerd door Provincie Drenthe, Recreatieschap Drenthe en Marketing Drenthe. Diverse fotografen, IQ-Media en Piebe Piebenga werkten mee om de visie in beeld en woord uit te drukken.

De uitvoering van deze nieuwe visie is aan ons allemaal. Werk ook mee aan de bestemming Drenthe van morgen!

*Drenthe*

Oerprovincie van Nederland